

Handläggare
Therese Rosen
Telefon: 08-50836278
Marjo Tuomi
Telefon: 08-50836259

Till
Äldrenämnden
17 december 2024

Stockholms prioriterade gångvägnät

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2024/976

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om Stockholms prioriterade gångvägnät och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till Stockholms prioriterade gångvägnät till äldrenämnden.

Det övergripande syftet med ett prioriterat gångvägnät är att locka fler människor att gå, i enlighet med gångplanens målbild om att stockholmare och besökare ska kunna, vilja, veta och våga gå. Det prioriterade gångvägnätet syftar till att vara ett övergripande, sammanhängande system som knyter ihop stadsdelar och målpunkter som till exempel spårstationer, centrumfunktioner, stora arbetsplatsområden, skolor och idrottsplatser och här samlas större flöden av människor.

Det prioriterade gångvägnätet har klassificerats enligt fyra stråktyper: huvudgångsstråken, stadslivsstråken, framtida stråk och strategiska kopplingar. Förslaget belyser även ett antal konkreta tips kring gångbanornas utformning utifrån bland annat materialval, ökad genhet (det vill säga ökad närhet, den närmaste vägen), orienterbarhet, trygghet och säkerhet.

Många äldre har olika funktionsnedsättningar och använder gånghjälpmedel, vilket kan försvåra möjligheten att ta sig fram utomhus. En planering, drift och investering enligt den prioriterade strukturen bidrar till en äldrevänlig stad. Förslaget lyfter tydligt tillgänglighet, framkomlighet, orienterbarhet och trygghet som är avgörande aspekter för äldre.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget om Stockholms prioriterade gångvägnät till äldrenämnden och till 24 andra remissinstanser, bland annat till samtliga stadsdelsnämnder, Kommunstyrelsens pensionärsråd och Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor. Yttrandet ska lämnas senast den 16 december. Äldrenämnden har fått förlängd remisstid.

Ärendet

Det övergripande syftet med ett prioriterat gångvägnät är att locka fler människor att gå, i enlighet med gångplanens målbild om att stockholmare och besökare ska kunna, vilja, veta och våga gå. I nätet framhålls stråk som fyller en särskilt viktig funktion ur ett gångperspektiv och där många människor rör sig. Remissen anger även framtida eller saknade länkar som kan bidra till att åstadkomma ett sammanhängande och mer gent gångvägnät, det vill säga ett nät med de snabbaste och kortaste kopplingarna.

Det prioriterade gångvägnätet syftar till att vara ett övergripande, sammanhängande system som knyter ihop stadsdelar och målpunkter som till exempel stora arbetsplatsområden, skolor, spårstationer, centrumfunktioner och idrottsplatser och andra områden där större flöden av människor samlas.

Olika typer av stråk

Det prioriterade gångvägnätet har klassificerats enligt fyra stråktyper: huvudgångsstråken, stadslivsstråken, framtida stråk och strategiska kopplingar.

Huvudgångsstråken utgör basen i det prioriterade gångvägnätet. De består av gena kopplingar som knyter ihop stadsdelar och viktiga målpunkter. Utöver de grundläggande kraven som gäller för alla stadens gångbanor är det särskilt viktigt att säkerställa att huvudgångsstråken är gena, trygga, tillgängliga, trafiksäkra, framkomliga och lättorienterade.

Stadslivsstråken är huvudgångstråk med särskilt höga urbana kvaliteter såsom tät bebyggelse, funktionsblandad bebyggelse, höga vistelsevärden, aktiva bottenvåningar och befolkade gaturum. Här möts många människor och balansen mellan vistelse och rörelse är viktig. Vistelsekvaliteter såsom möblemang, lekelement, uteserveringar, ljusinstallationer, grönska och blommor bidrar till trygghet och attraktivitet.

Framtida gångstråk är stråk där planarbete pågår och/eller det finns en konkret idé om framtida gatu- och bebyggelsestruktur. Här framhåvs stråk vars utformning behöver ges särskild omsorg i

samband med till exempel planeringen av ett investerings- eller exploateringsprojekt.

De strategiska kopplingarna är inte nödvändigtvis relaterade till pågående eller planerade projekt men omfattar huvudsakligen saknade gångförbindelser som kan hjälpa till att överbrygga barriärer eller åstadkomma genare gångvägar.

Förslaget belyser ett antal konkreta tips kring gångbanornas utformning utifrån bland annat materialval, ökad genhet, orienterbarhet, trygghet och säkerhet. Det är viktigt att alla människor i staden ska kunna förflytta sig i, få tillgång till och kunna använda stadens miljöer på jämlika villkor. För att uppnå detta lyfter förslaget även ”universell utformning” vars syfte är att från början skapa miljöer utan behov av anpassning i efterhand.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 11 december. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 10 december och socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 5 december.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningens bedömning är att tjänsteutlåtandet inte har någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stockholms stad arbetar efter Världshälsoorganisationens modell för äldrevänlig stad där intentionen bland annat är att stadsplaneringen ska utgå från äldres varierande förutsättningar och funktionsförmåga. Gångbanor är en viktig del av stadsplanering och främjar de äldres möjligheter att vara delaktiga i samhällslivet. Tillgängliga gångbanor gör det enkelt för äldre att promenera och ger förutsättningar för en hälsosam livsstil.

Förvaltningen vill särskilt lyfta fram att antalet äldre kommer att öka kraftigt de kommande åren. Fram till 2030 ökar gruppen 85 år och äldre med över 40 procent i Stockholms stad. För att fler äldre ska självständigt kunna förflytta sig behövs tillgängliga och trygga gångbanor nära bostaden och i anslutning till service och kommunikationer.

Förvaltningen är positiv till förslaget om gångvägnät vars övergripande syfte är att locka fler människor att gå. Många äldre har olika funktionsnedsättningar och använder gånghjälpmedel, vilket kan försvåra möjligheten att ta sig fram utomhus. En

planering, drift och investering enligt den prioriterade strukturen bidrar till en äldrevänlig stad. Förslaget lyfter tydligt tillgänglighet, framkomlighet, orienterbarhet och trygghet som är avgörande aspekter för äldre. I enlighet med förslaget anser förvaltningen att det är viktigt att gångbanorna underhålls ändamålsenligt året runt, har bra belysning och är fria från hinder för att öka tillgängligheten och säkerheten. Vidare behövs det gott om sittplatser med möjlighet till vila längs gångbanorna.

Patric Rylander
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Jonna Hermansson
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilagor

1. Remisshandlingar

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patric Rylander, Förvaltningschef	2024-11-21
Jonna Hermansson, Avdelningschef	2024-11-20